

Opetuslautakunta 15.11.2012

Liite nro

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN KOULULAISTEN
AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN
TOIMINTASUUNNITELMA

SISÄLLYS

TOIMINTA-AJATUS JA TAVOITTEET

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään Opetushallituksen määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda perusta hyvälle kasvulle. Lapselle tarjotaan turvallinen ympäristö, jossa hän voi aikuisen ohjauksessa osallistua monipuoliseen ja virkistävään toimintaan, joka tukee lapsen ikäkauden kehitystä.

Toiminnan tulee tukea kodin ja koulun kasvatustyötä, lapsen tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä ja eettistä kasvua. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa ohjaajilla on vastuu lapsen kasvatuksesta kyseisen yhteisön jäsenenä. Lasta ohjataan ilmaisemaan erilaisia tunteita ja oppimaan niiden säätelyä. Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen. Lähtökohtana on perusopetuksen arvopohja sekä koulun toimintaa ohjaavat kasvatukselliset periaatteet.

Toiminnalla lisätään tasa-arvoa, edistetään osallisuutta ja ehkäistään syrjäytymistä. Tavoitteena on, että syrjäytymistä aiheuttavat tekijät havaitaan mahdollisimman varhain, ja että tukemiseen ja tarvittavan tuen järjestämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Perusteissa korostetaan leikin, luovan toiminnan ja myönteisten elämysten merkitystä koululaiselle. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee tarjota lapselle mahdollisuus sosiaaliseen vuorovaikutukseen, eettisiin kokemuksiin sekä liikkumiseen ja ulkoiluun. Tärkeitä ovat myös koululaisen oma toiminta, rentoutuminen ja lepo. Paikallinen järjestäjä määrittelee toiminnan yksityiskohtaiset sisällöt.

TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

Toiminnan laajuus

Toiminta on tarkoitettu kaikille peruskoulun 1. – 2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden luokka-asteiden erityistä tukea tarvitseville (tehty erityistä tukea koskeva päätös) oppilaille. Toimintaa tarjotaan koululaiselle vähintään 570 tuntia oppilasta kohden lukuvuodessa.

Äänekosken kaupungin viheralueiden kouluilla on tarjolla iltapäivätoimintaa. Nämä toimintaa järjestävät koulut ovat Hietaman koulu, Honkolan koulu, Konginkankaan koulu, Koiviston koulu ja Sumiaisten koulu. Äänekosken Keskustan koululla sekä Suolahden Asemakadun koululla on erityistä tukea tarvitseville koululaisille oma ryhmänsä. Lisäksi Suojarin teellä, Terapiatalolla, toimii E2 lapsille tarkoitettu iltapäiväkerho. Kaupunki on järjestänyt aamu- ja iltapäivätoiminnan ostopalveluna Koskelan Settlementti ry:ltä Suolahden keskustaan ja Äänekosken keskustaan, missä toimii myös aamutoiminta.

Iltapäivätoiminta alkaa koululaisten koulupäivän päätyttyä, ja kestää korkeintaan kello 16.30 asti eri toimipaikoissa tarpeen mukaan.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koulun työvuoden aikana arkipäivisin lukuun ottamatta lauantai- ja sunnuntai- ja joulupäiviä.

Kaupungin toiminta perustuu siihen, että koulun koulunkäynninohjaaja toimii osan työajastaan iltapäivätoiminnassa. Palveluntuottajan kanssa toiminnan järjestämisestä sovitaan kaupungin ja palveluntuottajan välisellä sopimuksella..

Toimintaympäristöt

Jokaisessa toimintapisteessä on ryhmien toimintaan soveltuvia ja turvallisia tiloja materiaalien ja tarvikkeiden säilytystiloihin. Toimintapisteet sijaitsevat kouluilla tai niiden välittömässä läheisyydessä. Lisäksi kouluilla toimivilla ryhmillä on mahdollisuus käyttää toiminnassaan koulujen salitiloja, piha-alueita, luokkahuoneita ym. tiloja.

Toiminnan järjestäjä vastaa toimintaan osoittamiensa tilojen turvallisuudesta ja on velvollinen puuttamaan mahdollisiin epäkohtiin. Toimintapaikoissa tulee olla voimassaoleva turvallisuus- ja pelastussuunnitelma. Koulun yhteydessä sijaitsevilla toimipisteissä aamu- ja iltapäivätoiminnan turvallisuus- ja pelastussuunnitelma tulee olla osana koulun turvallisuussuunnitelmaa.

Henkilöstö

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa suositeltavana ryhmäkokona voidaan pitää 12 koululaisen ryhmää yhtä ohjaajaa kohden. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden tuen tarpeesta johtuen voi ryhmäkokoa ohjaajaa kohden olla huomattavasti pienempi. Jokaisessa toimipisteessä tulee olla koulutettu ohjaaja. Hänen työparinaan voi olla kouluttamaton henkilö esimerkiksi työmarkkinatuella palkattu nuori, tai henkilö, joka on oppisopimuskoulutuksessa.

Äänekosken kaupungissa aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien koordinaattorina toimii rehtori Seija Hinkkanen. Hän toimii yhteistyössä sivistysjohtajan kanssa sekä osallistuu Keski-Suomen verkoston tapaamisiin tuoden tietoa verkostossa käsitellyistä asioista ohjaajille. Koordinaattori järjestää ohjaajille yhteisiä kokoontumisia, joissa käsitellään toimintaan liittyviä asioita ja toteutetaan yhteissuunnittelua. Toimipisteiden sisäisen suunnittelun hoitaa toimipisteen ohjaaja. Koska kaikki muut paitsi ostopalvelutoimipisteet ovat kouluilla ja ohjaajat toimivat kouluilla koulunkäynninohjaajina, heidän päivittäisohjaamisestaan vastaavat koulujen rehtorit.

Toiminnan järjestäjä vastaa henkilöstön hankinnasta ja palkkauksesta ja huolehtii työnantajavelvoitteista, perehdytyksestä sekä henkilöstönsä rikosrekisteriotteiden tarkastamisesta. Henkilöstön tulee olla alalle soveltuvaa, ja sen vaihtuvuus mahdollisimman vähäistä. Kaupungin aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajat ovat vakuutettuja työnantajan toimesta.

TOIMINNAN SISÄLTÖ

Aamu- ja iltapäivätoiminta on lapsen vapaa-aikaa. Toimintaa suunniteltaessa ja sääntöjä laadittaessa kuullaan lasta ja hänen toiveensa sekä yksilölliset tarpeensa otetaan huomioon. Toimipisteiden ohjaajille pyritään järjestämään yhteissuunnitteluaikaa lukuvuosittain. Kullakin toimipisteellä tulee olla oma, vuosittain päivitettävä toimintasuunnitelmansa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma tulee myös löytyä osana koulujen toimintasuunnitelmia. Ryhmän toimintasuunnitelmassa ja lukujärjestyksessä kiinnitetään erityistä huomiota toiminnan

turvallisuuteen, sekä mielekkään tekemisen tarjoamiseen. Näin saamme tarjota lapselle niin kovin tärkeitä onnistumisen elämyksiä.

Ohjatun toiminnan ohella annetaan koululaiselle mahdollisuus omaan leikkiin, lepoon, ja läksyjen tekoon ohjatusti tai itsenäisesti. Ulkoiluun tulee olla mahdollisuus päivittäin. Liikunta voi olla sisällä tai ulkona tapahtuvaa ohjattua tai vapaata. Kussakin toimipisteessä ohjaajan omat erityisosaamiset ja kiinnostuksenkohteet muovaavat toiminnan luonnetta. Toimintaan osallistuville koululaisille tarjotaan joka päivä välipala. Välipalan ei ole tarkoitus korvata illallista, jonka koululainen syö kotonaan. Se on kevyt välipala varsinaista ruokaa odottavalle lapselle.

Toimintaa suunniteltaessa tulee muistaa oikeudenmukaisuuden- ja keskinäisen kunnioituksen periaatteet, aikuisen rooli rajojen asettajana sekä tapa- ja ympäristökasvatuksen näkökulmat. Lapsen hyvinvointia uhkaaviin asioihin puututaan, ja tarvittaessa lapsi ohjataan tukitoimenpiteiden piiriin. Sisällöt suunnitellaan siten, että toiminta muodostuu lapsen kannalta ehyeksi ja monipuoliseksi kokonaisuudeksi, joka tarjoaa sosiaalista vuorovaikutusta, esteettisiä kokemuksia, vireyttä edistävää liikkumista ja ulkoilua sekä mahdollisuuden myös omaan toimintaan, rentoutumiseen ja koulutyöhön liittyvien tehtävien tekemiseen. Ohjaajan on mahdollistettava koululaisen pääsy erilaisiin erityis- tai tukiopetustilanteisiin aamu- tai iltapäivätoiminnan aikana. Aamu- ja iltapäivätoiminnalla on sisällöllisesti oma erityisluonteensa, jolle ominaista on vapaaehtoisuus.

Hakumenettely

Toimipaikkakohtaisesti hakulomakkeet aamu- tai iltapäivätoimintaan jaetaan ensimmäisen luokan oppilaille, esikoululaisille sekä erityistä tukea tarvitseville oppilaille keväällä. Hakulomakkeet palautetaan siihen toimipaikkaan, johon paikkaa haetaan. Päätöksen aamu- ja iltapäivätoimintaan hyväksymisestä tekee sivistysjohtaja. Kaupungin järjestämiin toimintoihin ovat kaikki halukkaat mahtuneet. Ryhmät aloittavat toimintansa eri kouluilla, mikäli hakijoita on riittävästi (vähintään 5). Koskelan Setlementti ry hoitaa oman tiedottamisensa ja valintaperusteensa kaupungin kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Haku aika kaikkiin toimipisteisiin on yhteinen ja siitä opetustoimi tiedottaa lehti-ilmoituksella hyvissä ajoin ennen toiminnan alkamista.

Huoltajat voivat hakea aamu- ja iltapäiväpaikkaa myös lukuvuoden aikana äkkinäisen tarpeen ilmettyä.

Osallistumis-/ kuukausimaksu

Aamu- ja iltapäivätoiminnan osallistumis-/ kuukausimaksu sisältää välipalan, ohjauksen, tapaturmavakuutuksen ja tarvittavat askartelu ym. materiaalit. Toimintaan osallistumisesta ei peritä muita maksuja.

Kuukausimaksut 1.8.2012 alkaen ovat:

80 € / kk Toimintapäiviä 11 tai enemmän: 4 h tai yli / pv	60 € / kk Toimintapäiviä 11 tai enemmän: 3 h / pv	40 € / kk Toimintapäiviä 10 tai vähemmän: 4 h tai yli / pv	30 € / kk Toimintapäiviä 10 tai vähemmän: 3 h / pv

Laskutus tapahtuu kalenterikuukausittain jälkikäteen ja perustuu perheen hakemukseen. Huoltaja ilmoittaa 1-2 viikkoa aiemmin toimipisteeseen ne tarkat päivät, jolloin lapsi osallistuu toimintaan. Näin ohjaaja pystyy tilaamaan riittävästi välipaloja.

Koskelan Setlementti ry järjestää toimintaa sekä aamu- että iltpäivisin ja määrittää omat maksunsa vuosittain.

Irtisanominen

Huoltajan tulee tehdä ohjaajalle tai opetustoimelle kirjallinen irtisanominen, jos lapsi lopettaa täysin aamu- tai iltpäivätoiminnan. Irtisanomisaika on 2 kuukautta.

Kuljetus

Vanhemmat hoitavat koululaisen kuljetuksen. Jos koululainen kuuluu koulukuljetuksen piiriin, ja hän mahtuu esimerkiksi viimeiseen koulukyytiin, joka ajetaan hänen kuljetusreitillään, hän voi käyttää tätä koulukyytiä. Mikäli autossa ei ole tilaa iltpäivätoiminnassa olevalle koululaiselle, kunta ei ole velvollinen järjestämään erillistä kuljetusta.

E2 –ryhmän oppilailla on kunnan päätöksen mukainen kuljetusetuus iltpäiväkerhosta kotiin.

YHTEISTYÖ JA TIEDONKULKU

Lasta koskevissa asioissa ollaan aina ensisijaisesti yhteydessä vanhempiin. Yhteistyön välineitä ovat esimerkiksi vanhempainillat, henkilökohtaiset tapaamiset, reissuvihko, puhelin, tiedotteet sekä kirjalliset ja suulliset palautteet. Kaikista poikkeuksista tulee vanhempien ilmoittaa ohjaajalle ja ohjaajien koululaisten vanhemmille. Kodit ovat ehdottomasti tärkein yhteistyökumppani koulun ohella. Yhteisistä kasvatulinjoista tulee käydä vuoropuhelua vanhempien kanssa. Vuorovaikutuksen tulee olla vastavuoroista ja mahdollisiin ristiriitoihin etsitään ratkaisua nopeasti ja tehokkaasti. Aamu- ja iltpäivätoiminnan ryhmien omissa toimintasuunnitelmissa otetaan huomioon koulujen opetussuunnitelmat. Toiminnan tulee aina tukea koulun ja kodin kasvatustyötä. Arjen työskentelyssä ohjaajan toimiminen koulunkäynninohjaajana koulussa antaa parhaan mahdollisen yhteistyön koulun ja aamu- / iltpäivätoiminnan kesken. Tarvittaessa ohjaajat osallistuvat koulujen oppilashuoltoryhmien toimintaan. Muita yhteistyökumppaneita voivat olla paikalliset urheiluseurat, 4H-toiminta, MLL, isovanhemmat tai kerhotoiminnat ohjaajan omien kiinnostuksen kohteiden ja paikkakunnan harrastustarjonnan mukaan.

Tehostettua tai erityistä tukea saava lapsi aamu- ja iltpäivätoiminnassa

Aamu- ja iltpäivätoiminta voi tarvittaessa olla osa perusopetuksessa oppilaalle annettavaa oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Yhteisen päämäärän tulee näkyä myös yksittäistä lasta koskevien asioiden hoidossa, tiedonsiirrossa ja aamu- /

iltapäivätoiminnan henkilöstön osallistumisessa tarpeen mukaan lasta koskeviin keskusteluihin huoltajien kanssa. Huoltajan ja koulun henkilökunnan kanssa sovitaan, miten tehostettua tai erityistä tukea saavan oppilaan tarpeet otetaan huomioon aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Moniammatillinen yhteistyö lisää edellytyksiä oppilaan riittävään tukemiseen.

Tiedot tehostetun ja erityisen tuen antamisesta voidaan luovuttaa aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstölle vanhempien antamalla yksilöidyllä tiedonsiirtoluvalla. Perusopetuksesta ja siihen liittyvästä oppilashuollosta vastaavat henkilöt voivat kuitenkin luovuttaa aamu- ja iltapäivätoiminnasta vastaaville henkilöille toiminnan asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö ei saa sivullisille ilmaista lasta tai hänen huoltajaansa koskevia salassa pidettäviä tietoja tai luovuttaa salassa pidettäviä asiakirjoja.

Toiminnasta tiedottaminen

Toiminnan järjestäjä voi tiedottaa omasta toiminnastaan toimintaryhmien kautta. Jokainen ohjaaja hoitaa oman ryhmänsä tiedottamisen koteihin, niin toiminnan alkaessa syksyllä kuin kaikki mahdolliset muutokset toiminnassa toimintakauden aikana. Jokaisella ryhmällä on omat aikataulunsa ja lukujärjestyksensä, joten yhteinen tiedottaminen onnistunee vain muutamissa perusasioissa.

TOIMINNAN SEURANTA JA ARVIOINTI

Lain mukaan kunnan tulee arvioida järjestämänsä tai hankkimaansa toimintaa sekä osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin. Arviointi sisältää lasten ja vanhempien mielipiteen lisäksi myös ohjaajan näkökannan toiminnan onnistumisesta ja mahdollisista epäkohdista. Yhteenveto toteutetuista arvioista on ehdottoman tärkeää ottaa ohjenuoraksi arkipäivän toimintaan. Tarvittaessa ryhmien toimintaa muutetaan jo keväällä, mutta pääsääntöisesti vuosittainen seuranta ja arviointi vaikuttavat seuraavan vuoden toimintaan.

Äänekoskella toimintaa arvioidaan sekä koko kaupungin laajuisesti että toimipisteittäin. Kaupunki osallistuu vuosittain opetushallituksen organisoimaan Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan laadun arviointiin. Sen lisäksi toimipisteissä toteutetaan arviointia esim. lapsille ja heidän huoltajilleen suunnatun asiakaskyselyn kautta. Saatua palautetta hyödynnetään toiminnan suunnittelussa.

Koululaisten osallistumista seurataan läsnäololistoilla jokaisessa toimipisteessä. Tiedot toimitetaan edelleen kaupungin osoittamalle henkilölle, joka suorittaa laskutuksen koteihin.